

[7]

10/12

15/4/81 P. 12
3983/1

ORDINARY, MS.

Pulelie DEPARTMENT.
G.O., DATED 9. 12. 90.
No. 858.

When given for copying 6/12

[Despatch Abstract].

*Representability of present account
of marriage between them
in relation for the
Oriental MSS. Library.*

PROCEEDINGS OF THE MADRAS GOVERNMENT.

Read the following paper :—

From the Director of Public Instruction, Madras, dated
8th October 1890, No. 833.

I have the honor to submit for the information of Government a copy of my Proceedings in the Books Branch, No. 833, dated 25th September 1890, renewing the report on the working of the oriental Manuscripts Library during 1889-90.

Order 20th November 1890 No. 757

Recorded

2. The Director's remarks upon the unsuitability of the present accommodation for the Library will be considered in the Public Department.

True Extract,

Attest

Asst. Secy.

To
The Public Department,
with S.C.,
Board of Revenue,
Director of Public Instruction,

2/10

No. 833-BB.

PROCEEDINGS OF THE DIRECTOR OF PUBLIC INSTRUCTION, dated 25th September 1890.
Government Oriental Manuscripts Library.

Read the following letter from the Curator, Government Oriental Manuscripts Library, to the Director of Public Instruction, dated 31st May 1890, No. 13 :—

I have the honor to submit the annual report on the Government Oriental Manuscripts Library for the year 1889-90.

2. During this year, the Government Oriental Manuscripts Library was removed from the Presidency College, where it had been located for the past twenty years ever since the erection of the building, to a room in the Government buildings of Fort St. George. On Friday evening, the 14th of February, I received G.O., No. 111, dated 13th February 1890, requiring me to immediately transfer the manuscripts from the Presidency College. By Monday morning I had completed the removal.

3. The Assistant Librarian, M. J. Srinivasachari, returned to duty on the 12th July 1889 after an absence of 18 months; but, as he had a relapse of his illness, the Surgeon of the Fourth District recommended a leave of three months. The proposals forwarded by me to the Acting Director for filling up the vacancies thus created have not yet received the necessary sanction, so that the library staff has been rather short-handed. M. J. Srinivasachari has been in the meanwhile requested to appear before a Civil Medical Board.

4. The usual routine work of the office has been satisfactorily performed by the establishment. The sudden removal of the library has to some extent interfered with the work of the library and more especially with the progress of the revised descriptive catalogue which has been under preparation for some time past. Some weeks elapsed before the manuscripts could be thoroughly rearranged. The removal has, as I feared, caused a decrease in the number of visitors.

5. The room in which the manuscripts are at present kept and which was formerly occupied by the Superintendent of the Government Press is, I respectfully remark, not well adapted for the library. The space is very limited. The large book cases full of manuscripts make the air heavy. The forenoons are very hot, and in the afternoons, darkness sets in early.

6. The yearly allowance of Rs. 600 granted to the library for the purchase and transcription of rare and useful manuscripts was spent as follows :—

	RS.	A.	P.
(i) Purchase of manuscripts	85	0	0
(ii) Transcription of manuscripts	135	0	0
(iii) Cost of removing the library to the Fort	87	8	0
(iv) Binding books and varnishing glass book cases	228	0	0
(v) Minor contingencies	64	8	0
Total	600	0	0

As the sudden removal of the library had injured the binding of many manuscripts, I requested the Acting Director of Public Instruction to allow the remaining part of the yearly grant to be spent on the* recopying and rebinding of the manuscripts.

7. During the year under report, two collections of Sanskrit manuscripts, containing 192 manuscripts, were added to the library. Forty-eight of these were rare works which the library did not previously possess. The clerk, N. Rangachari, exerted himself in obtaining the collection from Conjeeveram. I sent the Vernacular Munshi S. Vaidyanathasastri to Pudukōta to procure Sanskrit manuscripts and to arrange for the transcription of rare works. Thirteen rare manuscripts have been newly transcribed. During the latter part of the year, I entertained special copyists to rewrite the injured manuscripts. Appended to the report are three lists :—

- (i) An alphabetical list of manuscripts purchased.
- (ii) Do. do. do. transcribed.
- (iii) Do. do. do. restored.

8. Of the 205 manuscripts thus acquired for the library during the year, the following works deserve special notice :—

1. अनुभूतिप्रकाशिका (Anubhūtiprakāśikā). A treatise on Advaita Vēdānta by Vidyā-ranyasvāmin in 18 Adhyāyas. Complete. Written on paper in Grantha character; and contains 150 pages of 20 lines each. In very good order.

Begins :—

प्रजापतिस्त्वात्मविद्यां छान्दोग्ये बहुधाब्रवीत् ।
विरोचनाय चेन्द्राय तां वक्ष्ये सुखबुद्धये ॥
असंसारी य आत्मार्या सोऽन्वेष्टव्यो मुमुक्षुभिः ।
प्रजापतिरिति प्राह प्रसङ्गेन स्वसंसदि ॥
यो निष्पापो जरामृत्युशोकमुत्तुङ्गिवर्जितः ।
सत्योऽस्य कामस्तङ्गुलपश्चात्संसारी स ईश्वरः ॥
पापं कर्तुमकर्तात्मा चिन्मात्रः पापवान् कथम् ।
जरामृत्युं देहधर्मावित्येतौ न चितस्ततः ॥
शोकः स्यान्मनसो धर्मः शुचृष्णे प्राणगे उभे ।
चिद्रूपस्यात्मनो नैव सन्ति शोकादयस्त्रयः ॥

Ends :—

देवतिर्यङ्मनुष्यादिदेहो व्यष्टिरित्येते ।
परं प्रविश्य देहेषु मायया गूढवत् स्थितः ॥
द्वैतस्य मायिकत्वेन तत्त्वमद्वैतमिष्यताम् ।
सन्मात्रो नित्य इत्यादि श्रुत्या तत्तु स्फुटीकृतम् ॥
अथर्वणेऽस्मिन् कैवल्यप्रमुखाः श्रुतयः स्फुटाः ।
श्रुतिव्याख्यानतस्तुष्याद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इत्यनुभूतिप्रकाशिकायां त्रयोदशोऽध्यायः ॥

2. आगमसार (Āgamasāra). A treatise on Śaivāgama; the latter part treating of the worship of Grāmadēvatīs or village deities. Written on paper in Telugu character; and contains 97 pages of 22 lines each. In very good order. Rare.

Begins :—

अथातश्चिद्विग्रहप्रतिष्ठापकं वैदिकं व्याख्यास्यामः । पाश्चात्तं पञ्चशैवं केवलं तान्त्रिकं
परमहंसं चेति पञ्चाध्यायं पञ्चात्रो ब्राह्मणः । तस्य कर्म पाश्चात्तं क्रियालिङ्गविग्रहेषु मुद्राबन्धप्रसिद्धं
श्रुतिमन्त्रवर्जं दर्शनसेवादि सर्वेषां ब्राह्मणानां पञ्चशैवो ब्राह्मणश्च पञ्चशैवं कर्म तेन जीवति तथा स्वयं-
भूते क्रियाभूतेषु स्वयंभूतं नामदेवम् ।

Ends :—

ममूरिकाहिकेना च तुलसी पशुवत्सपा ।
रेतशिरा महाविष्णुः कांच्यां सिद्धेन पूजितः ॥
* * * * *
चालिनी शूर्पिका चैव ग्रहयूथकयूथपा ।
डाकिनी यक्षरूपा च मर्कटोलूखलात्मिका ॥
हैयङ्गवीना मुसली कुमारी बाणरूपिणी ।
जलमूर्तिश्रामूर्तिश्रक्रवालाद्रिनायिका ॥
लङ्घिनी पूतनेत्याद्याः पूज्यन्ते ग्रामदेवताः ॥

3. आनन्दरङ्गविजय (Ānandaraṅgavijaya). A Campukāvya by Śrīnivāsa Sūri, in 8 Staba-kas. Complete. Written on paper in Grantha character; and contains 101 pages of 22 lines each. In good order.

Begins :—

विघ्नेशो विश्वमव्यात्कलमकुवलये पाशपद्मे विषाणे
वामे दण्डेषुचापौ त्रिशिरमपि वहन् बीजपूरं च दक्षे ।
संक्षिप्यन् सिद्धलक्ष्मीं मणिनिधिकलशप्रोच्छसन्नैजशुण्डः
प्रोद्यद्वास्तवसहस्रप्रतिभटतनुरुत्तुन्दिलश्रन्द्रचूडः ॥
* * * * *
श्रीकान्तदिव्यपदपद्ममिलिन्दचित्तः
श्रीश्रीनिवासविबुधस्तु मुदे बुधानाम् ।
सानन्दमुच्छसितसर्वरसानुबन्धम्
आनन्दरङ्गविजयं तनुते प्रबन्धम् ॥

Ends :—

परकविकुलमौलिस्फारमाणिककान्ति-
द्युमणिकिरणपुञ्जप्रोच्छसत्पादपद्मः ।
निखिलनिगममूर्तिस्फूर्तिरीशस्य साक्षात्
जयति जगति तातो यस्य गङ्गाधरार्थः ॥
* * * * *

इति श्रीवत्सकुलतिलकायमानश्रीगङ्गाधराध्वरीन्द्रमुधीन्द्रसुधाकरेण श्रीपार्वतीगर्भसम्भवेन श्रीनि-
वाससूरिणा विरचिते श्रीमदानन्दरङ्गविजये चम्पुकाव्येऽष्टमः स्तवकः ॥

4. कर्पूरमञ्जरीव्याख्या (Karpūramañjarīvyākhyā). A commentary on the Sattaka called Karpūramañjarī of Rājāsēkhara by Kṛṣṇasūnu. Complete. Written on paper in Grantha character; and contains 48 pages of 20 lines each. In good order. Rare.

Begins :—

अविनायकजानन्दं विनायकगमातुलम् ।
अविनाभूतकल्याणं विनायकमुपास्महे ॥
चतुर्मुखसुरवाग्भोजनहंसवधूर्मम् ।
मानसे रमतां नित्यं सर्वशुद्धा सरस्वती ॥

कर्पूरमञ्जरीसंज्ञं सट्टकं कृष्णसूनुना ।
यथामति व्याक्रियते राजशेखरनिर्मितम् ॥
यद्यप्यङ्गानि भूयांसि पूर्वैरङ्गस्य नाटके ।
तथाप्यवश्यं कर्तव्या नान्दी विघ्नप्रशान्तये ॥
नन्दी वृषो वृषाङ्गस्य रङ्गत्वं गगने गतः ।
तेन तस्य कृता पूजा सा नान्दीत्यभिधीयते ॥

Ends :—

किमन्यत्ते प्रियं क्रियताम् । इतः परस्परस्य तृतीयप्रियं न किमपि देवी इति * * * * *
सर्वं तवानुग्रहेण भूयान्मानुषे लभ्यते । तयाप्येतद्भवतु । अणुदिंअह इति * * * * *
इति कर्पूरमञ्जरीव्याख्याने चतुर्थं यवनिकान्तरम् ॥

5. कश्यपोत्तरसंहिता (Kaśyapōttarasamhitā). A work on Dharma in 29 Adhyāyas. Complete. Written on palm leaf in Grantha character; and contains 128 pages of 6 lines each. In good order.

Begins :—

तक्षकः ।

भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्वशास्त्रविशारद ।
वर्णान्वर्णाश्रमाचारान्वक्तुमर्हसि मे प्रभो ॥

काश्यपः ।

वर्णाश्रमास्तु तद्धर्मान् शृणु वक्ष्यामि पन्नग ।
ब्राह्मणः क्षत्रियो वैश्यश्शूद्रश्चेति प्रकीर्तिताः ॥
वर्णाः क्रमेण चत्वारो ब्राह्मणा परिकीर्तिताः ।
तेषां चतुर्णां वर्णानां ब्राह्मणो गुरुच्यते ॥
चत्वार आश्रमाः प्रोक्ताः क्रमेणैतान् शृणुष्व मे ।

Ends :—

पञ्चसंस्कारमापन्नः परमैकान्त्यनिष्ठितः ।
सदाचार्यकटाक्षेण निश्चयसमवाप्नुयात् ॥
एवं सुविस्तरेणाद्य वैष्णवेष्टिर्मनोहरा ।
कथिता नागराजाद्य किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ॥

इति कश्यपोत्तरसंहितायां वर्णाश्रमकाण्डे वैष्णवेष्टिर्नाम एकोनत्रिंशोऽध्यायः ॥

6. दत्तसिद्धान्तमन्दारमञ्जरी (Dattasiddhāntamandāramanjari). A treatise on Adoption. Complete. Written on palm leaf in Grantha character; and contains 22 pages of 6 lines each. In good order.

Begins :—

वन्दे लक्ष्मीधरित्रीभ्यां सानुरागावलोकितम् ।
स्वयं तथा ते वीक्षन्तं सस्मितं वेङ्कटेश्वरम् ॥
धर्मशास्त्रार्थतत्त्वज्ञानप्रणम्यैतत्कृपाबलात् ।
दत्तसिद्धान्तमन्दारमञ्जरी क्रियतेऽधुना ॥

इह खलु पुत्रवान् परस्तदन्यस्त्वपर इति लोकवेदप्रसिद्धत्वात्पुत्रसङ्ग्रहणं कार्यम् ।

तथैवात्रिः ।

अपुत्रेणैव कर्तव्यः पुत्रप्रतिनिधिसदा ।

पिण्डोदकक्रियाहेतोर्यस्मात्तस्मात्प्रयत्नतः ॥

इति । नापुत्रस्य च लोकोऽस्तीति श्रुतिः ॥

Ends :—

अन्यगोत्राद्वर्हीतव्यो मानुलादेस्तु मित्रतः ।
नाभिचिन्तनतः पूर्वं जायया सह शास्त्रतः ॥
दौहित्रके भ्रातृसुते होमादिनियमो न हि ।
वाग्दानादेव पुत्रत्वमिति शातातपोऽब्रवीत् ॥
समानप्रवरां कन्यां सपिण्डां चैव गोत्रजाम् ।
नैव तां वरयेत्प्राज्ञो मातृवत्परिपालयेत् ॥

इति दत्तसिद्धान्तमन्दारमञ्जरी समाप्ता ॥

7. द्रौपदीपरिणय (Draupadiparinaya). A Campukāvya by Cakrakavi, in 6 Āśvāsas. Complete. Written on palm leaf in Grantha character; and contains 102 pages of 7 lines each. Slightly injured. Rare.

Begins :—

हस्ताग्रोदस्तमम्भोनिधिजलमखिलं पातुमिच्छन्निजेन
क्षुण्णा केनापि सेयं सरणिरिति पुनर्यस्तदुज्ज्ञाभकार ।
प्रत्यूहव्यूहनिर्भेदननिपुणपदाम्भोजसेवाप्रभावः
कल्याणानां कदम्बं कलप्रतु पुराणः ॥

* * * * *
प्राचेतसे या जगति प्ररूढा या पुष्पिता सत्यवतीकुमारे ।
सा कालिदासे फलिता कवीनामेकोपमाने कवितालताभूत् ॥

एष खलु रुक्मिणीपार्वतीजानकीदमयन्तीपरिणयाभिधचम्पुप्रबन्धचतुष्टयसन्दर्भेणधुरन्धरेण निर्यत्न-
रचितचित्ररत्नाकरेण चक्रकविना क्रियते पुण्यश्लोकानां पाण्डवानां चरितकथनेनाद्यौघविघटनप्रतिभू-
रनवद्यैः पद्यैरतिहृद्यैर्गद्यैश्च निरन्तरस्तरङ्गितध्वनिशारदाजयकम्बुद्रौपदीपरिणयचम्पुः ॥

Ends :—

इत्थं राज्यमवाप्य पाण्डुतनया विद्वज्जनैस्सङ्गता-
स्तत्तादृक्कविचक्रगीतचरितास्तत्कक्षितार्थप्रदाः ।
इन्द्रप्रस्थजुषः प्रजाहितपुषः कीर्तिप्रतापान्विताः
पाञ्चालप्रभुंकन्ययाश्रितवपुःश्रीधन्यया रेमिरे ॥

8. नारायणस्मृति (Nārāyaṇasṁiti). A work on Dharma in 9 Adhyāyas. Complete. Written on palm leaf in Grantha character; and contains 27 pages of 8 lines each. In good order. Rare.

Begins :—

एकदा नैमिशारण्ये ब्रह्मर्षिगणसेविते ।
नारायणमहायोगी दूर्वाससमपृच्छत ॥

भगवन्मुनिशार्ङ्गल सर्वधर्मभृता वर ।
काले कलियुगे पुण्यधर्मे लुप्ते भुवः स्थले ॥
सर्वपापप्रशमनप्रायश्चित्तविधिः कथम् ।
पापाः कतिविधाः प्रोक्ता विस्तरेण वदस्व मे ॥

दुर्वासाः ।

Ends :—

तदेव भुक्त्वा सायाहे स्वपेदै दक्षिणाशिराः ।
एवं षण्मासकृदिप्रः पूर्ववच्छुद्धिमाप्नुयात् ॥
* * *
स्वकर्मपरकर्माहो भवेदेव न संशयः ।
एवं सम्यक् समादिष्टं श्रुत्वा नारायणो मुनिः ॥
विच्छिन्नसंशयो भूत्वा परमानन्दनिर्भरः ।
मेरुपृष्ठमुपागम्य तपश्चर्तुं ययौ मुनिः ॥

इति नारायणस्मृतिस्तमाप्ता ॥

9. पाञ्चकालिकपद्धति (Pāñcakālikapaddhati). A work on Dharma. Incomplete. Author's name does not appear. Written on palm leaf in Grantha character; and contains 185 pages of 7 lines each. Slightly injured.

Begins :—

श्रियः पतिं भजेमार्चयिषुर्धर्महर्निशम् ।
सन्तोऽतृप्ताः प्रपद्यन्ते यत्कैङ्कर्यकृतादराः ॥
अज्ञातनिग्रहां विष्णोस्तहधर्मचरीं श्रियम् ।
नमामि सर्वजगतां जननीं करुणामयीम् ॥
* * *
तापत्रयाभिसन्तप्ता येन आप्यामृतात्मना ।
उज्जीविता यतिपतिं तं सदा हृदि मन्महे ॥
यत्सूक्तचुपन्ना योगीशसूक्तिकल्पकवल्ली ।
पुष्पाख्यंभितानर्थान् त्रय्यन्तार्थं श्रयेमहि ॥
त्रयीशिवरसूरीन्द्रसम्प्रदर्शितया दिशा ।
प्रदर्श्यते बुभुत्सूनां पाञ्चकालिकपद्धतिः ॥

Ends :—

विधुरो ब्रह्मचारी च वानप्रस्थोऽथ भिक्षुकः ।
परार्थं कर्म कुर्वाणाः पातयन्ति पतन्ति च ॥
* * *
जयन्तु गुरवोऽस्माकं जयन्तु भगवत्प्रियाः ।
जयन्तु भगवद्धर्मा जयन्तु श्रीनिकेतनाः ॥
यत्र भागवता नित्यं पञ्चकालपरायणाः ।
निवसन्ति सदा युक्तास्तत्क्षेत्रं नैमिशाद्वरम् ॥

इति पाञ्चकालिकपद्धतौ प्रथमः परिच्छेदः ॥

10. परिकरविजय (Parikaravijaya). A treatise on Viśiṣṭādvaitayāgānta by Mahācārya. Complete. Written on palm leaf in Grantha character; and contains 186 pages of 7 lines each. In good order.

Begins :—

अथ कएते सन्तः ।

धृतोर्ध्वपुण्ड्रः कृतचक्रधारी
विष्णुं परं ध्यायति यो महात्मा ।
स्वरेण मन्त्रेण सदा हृदि स्थितं
परात्परं यन्महतो महान्तम् ॥

इति श्रुतिप्रतिपन्नभगवच्चिह्नलक्षिता इति ब्रूमः । एतच्च भगवच्छाब्दनधारणं श्रुतिस्मृतीतिहास-
पुराणपाञ्चरात्राचारेषु प्रसिद्धम् । तथाहि शतपथे ।

अथ कात्यायन इति होवाच परं ब्रह्मेत्येको देवो विश्वतश्चक्षुरिति विश्वात्मा विश्वतोबाहुः ।

Ends :—

श्रीभागवते ।

विन्दन्ति ये भगवतश्चरणारविन्दं
चिन्ताविधूतसकलाशुभकल्मषौघाः ।
तेषां यशोधनमुखायुरपत्यबन्धु-
क्षेत्रादयः स्थिरतरा अपि यान्ति नाथम् ॥

इति बाधूलकुलतिलकमहाचार्यापरनामधेयेन रामानुजदासेन विरचितः परिकरविजयस्तमाप्तः ॥

11. भक्तविलास (Bhaktavilāsa). Purāṇa. Gives an account of the 63 Nāyanmārs, such as Sundarasvāmi, Sambandhasvāmi and others. Complete. Written on paper in Grantha character; and contains about 250 pages of 20 lines each. In very good order.

Begins :—

वामाङ्गारूढवामोरुवक्षोजार्पितपुष्करम् ।
विघ्नवारणहर्षक्षं विघ्नराजमुपास्महे ॥
गौरीगिरीशयोरङ्गादङ्गे कृतगतागतम् ।
उद्यदशनपद्ममुमासुतमहं भजे ॥
शिरसा शिवभक्तानां पादाब्जुत्तरजःकणान् ।
वन्दामहे वयं नित्यं वासनाध्वान्तभास्करान् ॥
मुनयो नैमिशारण्ये दीर्घसत्रे धृतश्रमाः ।
अष्टादशपुराणज्ञमपृच्छन् सूतमागतम् ॥

ऋषयः ।

सूत सर्वपुराणज्ञ व्यासशिष्य महामते ।
सन्दिहाना वयं सर्वे पृच्छामस्त्वां महत्तमम् ॥
वेदानामागमानां च मन्वाणामपि कर्मणाम् ।
कुत्र पर्यवसानार्थो जगतां कारणं च किम् ॥

Ends :—

इति तस्यां रुदत्यां स सुन्दरः परमेश्वरम् ।
नत्वा स्तुत्वा द्विजैस्तार्थं प्रदक्षिणकृतो ययौ ॥
निवार्य रुदितं तस्यास्तुष्टाय परमेश्वरम् ।
सर्वे सुविस्मिता विष्णोस्सुन्दरं मेनिरेऽधिकम् ॥

इति सुन्दरप्रशंसा ॥

12. भेदधिकारसत्क्रिया (Bhēdadhikārasatkriyā). A treatise on Advaitavāda by Nārāyaṇaśrīmin. Restored from an injured manuscript. Written on papers in Grantha character; and contains 400 pages of 20 lines each. In good order. Rare.

Begins :—

यत्रोत्पन्नं जगद्भाति मायया रज्जुसर्पवत् ।
स एवाहं विभुर्नित्यं सच्चिदानन्दलक्षणः ॥
ब्रह्माण्डकाण्डा यत्कर्णनिनादे ।
लक्ष्मीवक्षा नृहर्षक्षस्त मां रक्षत्वभीक्ष्णशः ॥
सिद्धान्तगततिर्दिगन्तसृमरस्काराखिलाम्रायसत्-
सिद्धान्तस्फुरणादिसम्भवयशः तः ॥
अध्यानन्दविशुद्धचिद्वननुधस्संसेवितस्तदुधैः
शुद्धानन्दगुरुर्विधुर्विजयते विध्वस्तमायातमाः ॥
श्रीशुद्धानन्द चरणद्वयम् ।
नत्वा श्रीभेदधिकारसत्क्रियैषा प्रकाश्यते ॥

Ends :—

मनो ह्यात्मा मनो हि लोको मनो हि ब्रह्म प्रजापतिर्यद्वदयमेतद्ब्रह्मैतत्सर्वं हृदयं विश्वमस्येत्यादि-
श्रुतिभ्यः न च वागिन्द्रियस्य सङ्कल्पं प्रति करणत्वानुपपत्तिः स्वर्गकामनां प्रति यागादिवद्वाचोऽपि फल-
शिरस्कोत्पादनां प्रति करणत्वोपपत्तेः ॥

13. शृङ्गारराजतिलक (Śṛṅgārārajatilaka). Bhāṣa by Avināśīśvarakavi. Transcribed from an injured manuscript. Written on paper in Grantha character; and contains 30 pages of 22 lines each. In good order.

Begins :—

कल्याणानि करोतु नः करिमुखशुण्डास्खलत्फूक्रिया-
निष्कृतोत्पतदब्जबन्धुनिकरानालोक्य लोलेक्षणाः ।
मुक्ताजालधियोत्तरीयचलनस्वस्तेभक्तुम्भोज्वल-
दृश्यदृश्यकुचास्तमागतवतीः स्वरारिकान्ता हसन् ॥

श्रीराममूरितनयो विनयाभिरामः
श्रीकण्ठदेवचरणाभ्युजसक्तचित्तः ।
शृङ्गारवीरसमन्दिरमीश्वराख्यः
शृङ्गारराजतिलके स बभाण भाणम् ॥

Ends :—

श्रीशापाङ्गविलोकनात्कुशलिनस्सर्वे महान्तो जनाः
भूयामुर्नरनायकाश्च धरणीं रक्षन्तु धर्मे रताः ।
भाणोऽपीश्वरनिर्मितो विजयतां शृङ्गारसाराकरः
चन्द्रः पञ्चशरासनश्च कुलटाजारै रमन्तां चिरम् ॥

इति श्रीमतः प्रथमात्रेयगोत्रप्रजातस्य श्रीरामसंज्ञस्य विद्वन्मणेर्नन्दनेन वेङ्कटाम्बागर्भसम्भवेना-
विनाशीश्वराख्यकविना विरचितः शृङ्गारराजतिलको नाम आणस्तमाप्तः ॥

14. सत्क्रियाकल्पमञ्जरी (Satkriyākālpamañjarī). A work on Dharma in 15 Prakaraṇas. Complete. Author's name does not appear. Written on palm leaf in Grantha character; and contains 234 pages of 7 lines each. In good order.

Begins :—

क्षीराम्भोधपराजितासितमणिद्वीपस्थलीभूषणं
निष्कामैस्सुहृत्तानि भक्तिविवर्षैर्व्यानि कव्यानि च ।
मूर्ध्नी सम्प्रतिगृह्य सैन्धवशिरा भूत्वा पिबन्सादरं
साक्षात्सर्वजगत्पिता स भगवान्नारायणः पातु नः ॥

साक्षाद्भगवन्तमेवोद्दिश्य परमैकान्तिभिः पित्रादिप्रत्याब्दिकश्राद्धादीन्यनुष्ठेयानि । श्रीमद्भगवद्गुण-
दर्पणे पराशरभट्टारकैः पवित्राणां पवित्रं चेत्यत्र देवतानां पावनत्वम् ।

Ends :—

त्वत्प्रीतये जगन्नाथ यद्यत्कर्म कृतं मया ।
तत्सर्वमात्मसात्कृत्य कृपया मे प्रसीद भोः ॥
ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि यथोक्तं न कृतं मया ।
तत्सर्वं पूर्णमेवास्तु सुतृप्तो भव सर्वदा ॥

इति प्रार्थ्य पितृयागभूतबलिदानानुयागान् प्रत्यहमिव कृत्वा पुंसूक्तं वा विष्णोर्नुकमिति वा मूलमन्त्रं
वा यथाशक्ति भगवन्तं ध्यायन् जपित्वा रात्रावभुक्त्वा शुचौ भूतले उदगग्रान्दर्भानास्तीर्थं शयीत ॥

15. सर्वसङ्ग्रह (Sarvasaṅgraha). A treatise on Āgama, being a compilation from various works on the subject, in 21 Adhyāyas. Complete. Written on paper in Grantha character; and contains 567 pages of 18 lines each. In good order. Very rare.

Begins :—

श्रीमहीभ्यां समेताय केशवाय नमोनमः ।
मायाविनाशिने तुभ्यं संसारार्णवसेतवे ॥
भगवच्छास्त्रतत्त्वज्ञमौपगायनवंशजम् ।
वरदार्यगुरोः पुत्रं रङ्गराजमहं भजे ॥

कापिञ्जले ।

सर्वेषां पञ्चरात्राणां वक्ता नारायणः स्वयम् ।
तन्मूर्तिभेदाः श्रोतार ऋषयश्च पितामहः ॥
अतएव प्रमाणानि पञ्चरात्राणि काश्यप ।
श्रुतिमूलानि तान्येव विष्णोः प्रीतिकराणि च
अष्टोत्तरशतानां च तन्वाणां मुनिसत्तम ।

Ends :—

षडासनेषु निपुणं षडक्षरपरायणम् ।
इत्थं ध्यात्वा चर्कस्सम्यगर्चयेद्धरिसन्निधौ ॥
एवं भगवत्शिष्यानाचार्यान्चर्च्य नित्यशः ।
हरेराराधनायै यः पूजयत्यनिशं नरः ॥
गुरुपादार्चनविधिं यः पठेद्विष्णुसन्निधौ ।
सर्वार्थसिद्धिं लभते विष्णुलोके महीपते ॥

इत्येकविंशोऽध्यायः ॥

16. सहस्रमुखरावणचरित्र (Sahasramukharāvanacaritra). Purāna, forming a portion of the Jaimini Bhārata, in 50 Adhyāyas. Complete. Written on paper in Grantha character; and contains about 200 pages of 20 lines each. In very good order.

Begins :—

जनापवादमसहन् रामः श्रुत्वा तु जानकीम् ।
सम्पूर्णगर्भा तस्याज साध्याश्रममगान्मुनेः ।
तत्र सा सुपुत्रे पुत्रौ यमजौ वीर्यशालिनौ ॥
वाल्मीकिशिष्यौ सर्वज्ञौ सर्वास्त्रकुशलौ क्षितौ ।
नाम्ना कुशलवौ शक्तौ वदधाते तपःस्विनौ ॥
हयमेधस्य तुरगं बध्वा रामस्य तौ सदा ।
शत्रुघ्नं भरतं चैव लक्ष्मणं सबलं तथा ॥
रक्षोवानरमध्यस्थं रामं च सबलं शरैः ।
पातयित्वा हनूमन्तं बध्वा तौ तस्थुस्तुखम् ॥

Ends :—

लोकापवादरहितां परिष्वज्य च जानकीम् ।
पुत्राभ्यां सहितः प्रीतिं प्राप्तवान्देवदुर्लभाम् ॥

* * * *

जैमिनिः ।

सीताविजयमारभ्य धृतराष्ट्रस्य भूपतेः ।
परलोकाप्तिपर्यन्तं यद्वृत्तं नृपसत्तम ।
ख्यातमाश्रमवासाख्यं सर्वं तत्कथयामि ते ॥

इति जैमिनिभारते आश्रमवासपर्वणि सीताविजयो नाम पञ्चाशोऽध्यायः ॥

17. सिद्धान्तरत्नावलि (Siddhāntaratnāvali). A treatise on Viśiṣṭādvaitavāda by Venkātācārya. Second Pariccheda. Complete. Written on paper in Telugu character; and contains 267 pages of 24 lines each. In very good order.

Begins :—

समुद्यत्कस्तूरीतिलकसमुदभन्मुखरुचिं
किरीटप्रागल्भ्यस्फुरितपरमैश्वर्यविभवम् ।
रमापादाभोजद्वितीयगतलाक्षारसलस-
हुजामध्यं नित्यं मनसि कलये रङ्गनिलयम् ॥

अथ प्रपञ्चितं भगवत्कारणत्वमसहमानस्य परस्य प्रक्रिया निराक्रियते । यदाह कश्चित् न विष्णोः
परमकारणत्वं सिध्यति । विष्णोरेपि जनकीभूतस्य परमशिवस्य सर्वैश्वर्यमुपभूपास्यत्वकारणत्वप्रतीतिः ।
तथा हि अथर्वशिखाया । किं तद्वचनं को वा ध्याता । कश्च ध्येयः ।

Ends :—

साध्विकपुराणानां प्राबल्यमिति तैरेवोपनिषदुपबृंहणस्य कर्तव्यतया तदनुसारेण श्रुतीनां भगवत्वेव
तात्पर्यमिति शिवहिरण्यगर्भादिबिभूतिकः श्रीमन्नारायण एव जगत्कारणं ब्रह्मेति सिद्धम् ॥

इति श्रीशठमर्षणकुलतिलक श्रीवेङ्कटाचार्यस्य कृतिषु सिद्धान्तरत्नावल्यां द्वितीयः
परिच्छेदः ॥

18. सिद्धान्तसिद्धाञ्जन (Siddhāntasiddhāñjana). A treatise on Advaitavāda by Kṛṣṇānandasarasvatī. Complete. Written on paper in Grantha character; and contains 400 pages of 20 lines each. In very good order.

Begins :—

ओङ्काराय नमस्तस्मै यन्मूला मन्त्रमातृका ।
सोऽहमात्मा यतस्सोऽपि तां च शक्तिं परां भजे ॥
श्रीपारिव्राज्यसाम्राज्यलक्ष्मीललितमूर्तये ।
वासुदेवयतीन्द्राय गुरवे करवै नमः ॥
जडीकृतजगत्पन्तस्तमस्तम्भेदकर्मणे ।
रामभद्रयतीन्द्राय महते महसे नमः ॥
येनाज्ञानदृग्भिता संक्षिप्यते
शश्वत्पश्यति शान्तसन्तततमः प्रत्यूह.... ।
तृष्णादूपिकया न दुष्यति न वा निद्राति तत्तादृशं
कृष्णानन्दसरस्वती वितनुते सिद्धान्तसिद्धाञ्जनम् ॥

Ends :—

वाचालयति यस्तस्य सर्वभूतगुहाशयः ।
वासुदेवो निबन्धं मे स क्षमात्मा समीक्षताम् ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यश्रीभगवद्रामभद्रानन्दसरस्वतीश्रीगुरुचरणपरिचरणावासविद्येन
श्रीवासुदेवानन्द प्रणादितपारिव्राज्येन श्रीकृष्णानन्दयतिवरेण विरचिते सिद्धान्तसिद्धाञ्जने जिज्ञासा-
सूत्रविवरणलिप्तिः प्रथमा ॥

19. स्मृतिकौमुदी (Smṛtikaumudī). An elaborate treatise on Dharma. Author's name does not appear. Complete. Written on palm leaf in Grantha character; and contains 780 pages of 8 lines each. In very good order. Rare.

Begins :—

वागीश्वरीं हयास्यं च तत्त्वा विद्वदनुग्रहात् ।
सर्वलोकहितार्थाय क्रियते स्मृतिकौमुदी ॥

मन्वादिप्रणीतानामेव धर्मशास्त्राणां वेदमूलत्वात् तदुक्तान्येव धर्मप्रमाणानीति तदधिगमोपयोगि-
तया तच्छास्त्रप्रणेताः प्रदर्शयन्ते ।

ते तु मन्वाङ्गिरोव्यासा गौतमोऽत्रिर्विधो यमः ।
वसिष्ठदत्तसंवर्तेशातातपपराशराः ॥
विष्णवापस्तम्बहारीताशङ्गः कात्यायनो भृगुः ।
प्रचेता नारदो योगी बोधायनपितामही ॥
सुमन्तुः काश्यपो बभ्रुः पैठीना व्याघ्र एव च ।

इति धर्मप्रणेताः षट्त्रिंशद्वयः स्मृताः ॥

Ends :—

एकदेशे तु वेदस्य वेदाङ्गान्यथ वा पुनः ।
योऽध्यापयति दृश्यर्थमुपाध्यायस उच्यते ॥

अग्न्याधेयं पाकयज्ञमग्निष्टोमादिकान्मखान् ।
यः करोति द्युतो यस्य स तस्यैविगिहोच्यते ॥
पितैव गुरुरित्येव ततश्चैव पुरोहितः ।
आचार्यो वेददो ऋत्विगुरुत्वं चैव पञ्चसु ॥

इति स्मृतिकौमुदी समाप्ता ॥

20. हरिदिनतिलकव्याख्या (Haridinatilakavyākhyā). A commentary on Haridinatilaka, a work on Dharma, by Vēdāntadēśika. Complete. Written on palm leaf in Grantha character; and contains 65 pages of 7 lines each. In good order.

Begins :—

गोभिर्यस्य प्रभातोऽयं लोके श्रीहरिवांसरः ।
वेदान्ताचार्यसूर्योऽसौ स्वान्तध्वान्तहरोऽस्तु नः ॥

हेमाद्रिचन्द्रिकाकालादर्शकालनिर्णयादिनिर्णीतरात्यानुष्ठितं चेत् “अशास्त्रमासुरं कृत्स्नम्”
इत्यासुरं भवेत् । तन्निर्णयस्य समीचीनन्यायसहकृतप्रमाणविरुद्धत्वादित्यभिसन्धाय स्वयमेव निर्णेष्यन् ।
तदङ्गं मङ्गलमादावाचरति नित्ये काम्ये चेति ॥

Ends :—

सर्वत्रैकादशी कार्या दशमीमिश्रिता नरैः ।

प्रातर्भवतु वा मा वा तस्यां नित्यमुपोषणम् ॥

इति स्मरणादिति भावः । यत्तु परदिनोपवासे सति त्रयोदश्यां पारणं प्रसज्येत तच्च निषिद्धम् ।
अतः पूर्वत्रैवोपवासः कार्य इति वैद्यनाथेनोक्तम् । तदयुक्तम् । अधिकद्वादशीकविद्धहीनायां उक्तप्रसङ्गा-
भावेन परत्रैवोपवासप्रसङ्गादिति दिक् ॥

9. An alphabetical list of all the Sanskrit manuscripts in the Government Oriental Manuscripts Library is under preparation, and I hope to complete it in time, in order to have it printed along with this report.

10. I give below a statement regarding the acquisitions made since 1883, from which it will be seen that 2,240 manuscripts are newly added to the library since that time.

Year.	Manuscripts purchased.	Manuscripts transcribed.	Manuscripts presented.
1883-84	105	26	...
1884-85	259	44	27
1885-86	375	70	60
1886-87	283	13	34
1887-88	432	22	102
1888-89	158	8	10
1889-90	192	20	...
Total	1,804	203	233

11. During this year, the library has been visited by 803 persons in all, of whom 364 were readers, 256 were copyists, and 183 were mere visitors. The corresponding numbers in the previous year were 888, 505, 180, and 203, respectively.

12. The following printed books and publications were received during the year for the library :—

- (1) The *Pandit* of the Benares College for 1889.
- (2) Catalogue of Sanskrit Manuscripts in the Library of the India Office, Volume II.
- (3) *Jamābandicaritra*, presented by M.R.Ry. K. Venkataratnam Pantulu.
- (4) *Vratamaṇinavaka*, presented by M.R.Ry. Balagurunathayya.
- (5) *Adhikaraṇasūtravali* of Vēdāntadēśika, with the commentary *Adhikaraṇacintamaṇi* by Varadācārya, presented by M.R.Ry. N. Rangacharyar.

During the year, the Government Oriental Manuscripts Library was removed under G.O., dated 13th February 1890, No. 111, from the Presidency College to the room formerly occupied by the Superintendent, Government Press, in the Fort. The room is reported to be not well adapted for the library, the space being limited and the lighting defective.

It is observed that the Assistant Librarian, M. J. Srinivasa chari, was again absent on leave owing to a relapse of his illness, though he joined the office only on the 12th July 1889 after an absence of 18 months.

The Acting Director is glad to note that the routine work of the library has been carried on satisfactorily. It is hoped that the revised descriptive catalogue will be completed before the end of the current year. The decrease in the number of visitors is attributed to the transfer of the library to Fort St. George, which will, it is hoped, not be permanent. It may, however, be observed that the former position of the library led to its being visited often, merely as a matter of form, by almost every visitor to the Presidency College. In its present position it will rarely be visited except by those who mean to profit by the rare and valuable works which it contains. The diminution in the number of visitors need not be taken as a correct measure of the fall of the library in the public estimation.

The grant of Rs. 600 annually allowed for the purchase and transcription of valuable manuscripts was fully utilized during the year. Of this, a sum of Rs. 87-8-0 was expended on the removal of the library to the Fort, and Rs. 228 in recopying and rebinding manuscripts injured in the removal.

The Acting Director appreciates highly the zealous and successful efforts of Dr. Oppert and his staff to enrich the library. Two collections of Sanskrit manuscripts, 192 in number, were added, 48 of which were rare works which the library did not previously possess. It is observed that 13 rare manuscripts obtained from Pudukōta were transcribed. The details of the manuscripts are given in the appendix to the report.

It is satisfactory to observe that an alphabetical list of all the Sanskrit manuscripts in the library was nearly completed at the date of the report.

From the statement given under para. 10 of the report, it is gathered that 2,150 manuscripts have been added to the library since 1883-84.

The library was visited by 803 persons in the year against 888 in the previous year. Of these, 364 were readers, 256 copyists and 183 visitors. The corresponding figures in 1888-89 were 505, 180 and 203. Seven printed works and publications were received for the library during the year against 8 in the previous year.

The attention of the Curator is drawn to para. 7 of Proceedings No. B.B.-718, dated 6th August 1889.

(A true Copy and Extract.)

Acting Director of Public Instruction.

To the Curator, Oriental Manuscripts Library.
" Principals, First Grade Colleges.
" Principal, Teachers' College.
" Editor, *Mahrar Journal of Education*.

1890.
SEPTEMBER.
PUBLIC INSTRUCTION,
MADRAS.

To
THE CURATOR OF ORIENTAL
MANUSCRIPTS LIBRARY,
AND OTHERS.

Dated September, 25th.

Despatched

Received

25TH SEPTEMBER 1890, No. 833-B.B.

Enclosures.

1890-833
19-10-90

Oriental Manuscripts Library.—Reviewing report
on the working of the — during 1889-90.

Public (No 3499)
[6]

Govt. of (18) Madras.

13/2/90 No 61

G.O. 92cc. go. no. 858.

To

The Public Dept

Ordered to

be recorded.

S.P.

4/12

Proceedings, dated 20-11-1899.
No. 757

Subject.

D.O. 13/2/90

ORIGINAL

9 DEC 90

IN M.S.

Recording the Director's
review of A.C. report
on the outbreak in
February 1889-90

NO

BACK PAPER, No.

OF 11

FURTHER PAPER, No. 66 of 1891

1553/91

READ AGAIN ORDER OF GOVERNMENT, DATED
18, No. , MISCELLANEOUS.

Despatch 9-12/90

ENCLOSURES

ORDER No.

3499

STATEMENT WITH DITTO

ORDER OF GOVERNMENT

A A

STATEMENT WITH DITTO

PAPER NOT FILED UP, BEING MEANT FOR DISPATCH
(ORIGINAL (NOT PAGED))

N.B.—

A = Copy in full.
B = Not to be copied.
F = Copy abstract only.
Q = Copy heading only.